

Riktlinje för rekrytering av röstmottagare med flera

Val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026

Beslutsdatum: ÅÅÅÅ-MM-DD

Giltighetstid: ÅÅÅÅ-MM-DD

Kontor: Kommunkansliet

Syfte

Syftet med denna riktlinje är att säkerställa att rekrytering och bemanning av röstmottagare, rösträknare och andra valfunktionärer i Knivsta kommun sker på ett sätt som:

- garanterar saklighet och opartiskhet (objektivitet),
- sker transparent och rättssäkert,
- upprätthåller och stärker allmänhetens förtroende för valets genomförande,
- säkerställer valets integritet och säkerhet.

Omfattning

Riktlinjen omfattar:

- rekrytering och förordnande av röstmottagare vid förtidsröstning och på valdagen.
- rekrytering och förordnande av rösträknare vid valdagen och vid valnämndens preliminära rösträkning.
- bemanning och placering av samtliga valfunktionärer i Knivsta kommun.

Objektivitet vid genomförande av val i Knivsta

Det svenska valsystemet har ett högt förtroende bland väljarna, och det är avgörande att detta förtroende både bevaras och stärks. Väljarna ska kunna känna trygghet i att valet genomförs korrekt och rättssäkert.

En central förutsättning att bibehålla förtroendet är objektivitet, där alla som arbetar med valets genomförande agerar sakligt och opartiskt. Samtliga valarbetare som utför uppgifter inom valmyndigheternas verksamhet ska utöva sina befogenheter objektivt under den lokala valmyndighetens kontroll.

Krav på objektivitet vid rekrytering

Personer som kandiderar i val

En person som kandiderar för ett parti i ett visst val ska inte rekryteras som röstmottagare eller rösträknare i det val som kandidaturen avser.

Detta gäller oavsett om kandidaturen avser riksdag, region- eller kommunfullmäktige.

Partipolitiskt engagemang

Att vara medlem i ett politiskt parti är inte i sig ett hinder för uppdrag som röstmottagare eller rösträknare.

Vid bedömningen ska dock särskilt beaktas:

- om personen har förtroendeuppdrag i parti.
- om personen är lokal företrädare.
- om personen är anställd av parti.
- om personen har en sådan framträdande roll att opartiskheten kan ifrågasättas.

Bedömningen ska utgå från både faktisk opartiskhet och hur situationen kan uppfattas av allmänheten.

Närstående till kandidater

Personer som är närstående till någon som kandiderar i ett visst val bör inte arbeta som röstmottagare i det val som kandidaturen avser.

Exempel på närstående:

- make/maka
- sambo
- särbo
- partner
- barn och styv-/bonusbarn
- föräldrar och styv-/bonusföräldrar
- syskon och styv-/bonussyskon
- medlemmar i bonusfamilj

Även andra relationer kan omfattas, exempelvis:

- goda vänner
- personer i stark beroendeställning (ekonomisk eller känslomässig)

Uppräkningen är inte uttömmande och en bedömning ska alltid göras i det enskilda fallet. Bedömning i varje enskilt fall där objektiviteten kan ifrågasättas ska dokumenteras.

Bemanning och placering

Vid bemanning av vallokaler och röstmottagningsställen ska följande beaktas:

- närstående bör inte arbeta i samma vallokal.
- högst två närstående får tjänstgöra på samma röstmottagningsställe.
- närstående får inte inneha rollerna ordförande och vice ordförande tillsammans.

- vid kritiska moment (exempelvis röstningens avslutande och rösträkning) ska minst en icke närstående och erfaren funktionär delta.

Huvudregeln är att ordförande i valdistrikt ska ha erfarenhet från minst ett tidigare val.

Uppgifter från sökande

Vid rekrytering ska sökande lämna uppgifter om:

- de kandiderar i aktuellt val.
- de är närstående till någon som kandiderar.
- eventuella uppdrag eller anställningar som kan påverka opartiskheten.

Detta sker genom:

- frågor i ansökningsformulär.
- information i samband med ansökan.
- intervju.

Valkansliet arbetar internt under rekryteringsprocessen av nyanställda med en checklista som säkerställer objektivitet.

Felaktiga eller ofullständiga uppgifter kan påverka möjligheten att få eller behålla uppdraget.

Jäv och handläggning

Den som handlägger ansökningar eller föreslår personer till uppdrag ska inte hantera ärenden som rör egna anhöriga. Ärendet ska i sådant fall överlämnas till annan handläggare och eventuella jävsfrågor ska dokumenteras.

Utbildning och information

Samtliga valfunktionärer ska genomgå obligatorisk utbildning.

Vid utbildningen ska tydliggöras:

- valets integritet och säkerhet,
- transparens och rättssäkerhet,
- kravet på saklighet och opartiskhet,
- betydelsen av allmänhetens förtroende,
- de förordnade röstmottagarnas skyldighet att informera ifall omständigheter förändras.

Dokumentation och uppföljning

Bedömningar där objektiviteten kan ifrågasättas men där personen ändå förordnas ska dokumenteras.

Valnämnden ska inför varje val:

- gå igenom riktlinjen.
- uppdatera den vid behov.
- säkerställa att rekryteringsansvariga informeras om dess tillämpning.

Ansvar och uppföljning

Det åligger valnämnden och ansvariga tjänstepersoner att tillämpa dessa riktlinjer vid all rekrytering och bemanning, säkerställa att bedömningar av objektivitet och närståendeförhållanden alltid dokumenteras, följa upp valgenomförandet och vid behov föreslå förändringar av riktlinjerna.

Denna riktlinje ska ses över och vid behov uppdateras inför varje ordinarie val eller när den centrala Valmyndigheten publicerar nya eller ändrade vägledande ställningstaganden.